

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XVIII. Vtrùm Commissarius Generalis ad infideles habeat vocem passivam in electione Provincialis, seu Ordinis Regularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

16 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

- 8 Quinto, ex præmissis inferitur, quod si quis de præbenda præceptoriali à capitulo provisiones obtinuerit, & sub illius prætextu possessionem obtinuerit, tanquam sine legitimo vel colorato titulo possidens, dicitur intrusus, si possessionem apprehenderit, & in illo munere sese ingesserit, & exercuerit: licet enim forsitan collatio aliarum præbendarum ex statuto, fundatione, vel consuetudine ad capitulum pertineret; tamen cum præbendæ præceptorialis provisio, ex clara ordinationis Regiæ dispositione, ad Archiepiscopum vel Episcopum pertineat; ut etiam tradit Charond. loc. cit. nempe lib. 3. respons. 61. Sequitur sic possidentem esse intrusum: cap. ad aures, de excess. prælat. cap. quia diversitatem, de concess. præb. Rebuff. in praxi ad regul. Cancellar. de subrogand. gloss. 4. numero 4. Ricc. in prax. var. resol. cap. 224. DD. in cap. avaritia, de præbend. in 6. ¶ Quia dispositio dicti cap. avaritia, adversus eos qui ante Episcopi confirmationem, vel institutionem, possessionem accipiunt, locum habet; non solum in casum electionis, vel postulationis, cap. bona memoria Moguntinensis, de elect. ¶ Sed etiam in casum præsentationis, Franc. in d. cap. avaritia, numero 2. Calderin. conf. 8. de elect. Lap. allegat. 8. sub num. 4. & 5. vers. sic & pena.
- 11 Hoc autem in casu, dum agitur de nominatione vigore Regiæ ordinationis faciendæ, non potest prætendi quod agatur de jure eligendi; cum electio sit actus spiritualis. Abb. in cap. illa quidem, sub num. 5. vers. præsertim cum electio, de elect. Quia per electionem is qui eligitur, acquirit jus spirituale: præsentatio vero est actus temporalis, per quem non transferitur in præsentatum jus aliquod spirituale, sed aliqua duntaxat præparatio ad jus spirituale acquirendum. Abb. in cap. quod scitur, §. super eo, num. 6. de elect. Potius ergo ad præsentationem, quam ad electionem nominatio hujusmodi accedere videtur.
- 12 Sed queritur quid dicendum, si talis à capitulo provisorius, nullo ex illa præbenda fructus adhuc perceperit; utrum propterea cesset vitium intrusionis? Respondetur, ut quis dicatur intrusus, sufficere quamlibet fructuum perceptionem, sive temporalium, sive spiritualium: & sic sufficere ad incurrendum vitium intrusionis, quod quis actus sub muneris incumbentes exercuerit, etiam absque ulla fructuum temporalium perceptione. Rot. diversor. decis. 83. num. 4. part. 3. lib. 3. Put. decis. 45. lib. 3.
- 13 Rursus queri potest, utrum sic nominantes jure nominandi sint privati, vel privandi; casu quo primæ nominationis nullitatem agnoscens, eundem prius nominatum iterum præsentaverint Episcopo, seu nominaverint? Respondetur, dictos nominantes inhabilem & intrusum scienter, privatos fuisse pro illa vice jure suo; & jus illud ad solum Episcopum per jus non decrescendi devolutum fuisse. Rip. in l. re conjuncti, num. 234. ff. de legat. 3. Præles Belon. de jur. accrescen. cap. 6. quæst. 48. numero 28. ¶ Adeo ut ne quidem in Legatione obtineri possint novæ provisiones, aut in Urbe ad favorem ejusdem, nisi facta mentione intrusionis. Joan. de Selu. de benesic. part. 3. quæst. 11.
- 15 Sed quid dicendum, cessante ordinatione Regiæ, ad quem pertineat deputatio magistri scholarum? Respondetur de hoc esse textum in cap. quia nonnullis, vers. verum, de magistr. in decretal. in illis verbis, constituitur magister idoneus à prelato cum capitulo, seu majori & saniori parte capituli eligendus, qui Clericos in Grammatica ac alios instruat juxta posse. Quod etiam probatur per textum expressum in l. magistros, Cod. de profess. & medic. lib. 10. ibi, sed ju-

dicio Ordinis probatus decretum Curialium mereatur, & ibid. tradit Gloss. in verb. Ordinis, quæ explicat, id est, Decurionum; & ad hoc allegat text. in l. 1. ff. de decret. ab Ord. sac. quæ duo jura, Civile nempe & Canonikum; cum illud, Decurionum; hoc vero, canonikum; salarium ab Ecclesia recipiant, aut legere vellent in Theologia, consensus capituli requiratur: si vero salarium solvatur per communitatem, requiratur consensus Decurionum, juxta d. l. magistros, Cod. de profess. & medic. lib. 10. & l. ambrosiosus, in fin. ff. de decret. ab Ord. facien. Et ita distinguit Rebuff. in d. l. magistros, num. 3.

Et hac in re omnino notanda est differentia, quam affert Luc. de Penn. in d. l. magistros, col. 2. in fin. vers. vel dic quod hæc lex, inter approbationem quam fit pro Doctoratu, & eam quæ fit pro lectura alius scientiæ in studio ordinario: quia licet pro Doctoratu requiratur examen personarum ejusdem professionis, neque approbatio fieri debeat ab ordine Decurionum; tamen pro lectura in studio ordinario, sufficit approbatio Decurionum, aut alius juxta statuta, ordinationes, vel consuetudines locorum. Quod probatur etiam à simili, cum deputatio Advocatorum communitatis fiat per ipsos Decuriones, seu Consiliarios; quamvis non Doctores & juris ignaros: l. sed & reprobari, in princ. ff. de excessat. tut. & in l. ut gradatim, §. reprobari, ff. de munerib. & honor. quia scilicet habent salarium à publico, l. providendum, ff. de postuland. l. foris, Cod. de advocat. divers. judic.

Dictaque electio magistrorum quæ pertinet ad collegium, seu Concilium aut Ordinem, cujus sumptibus illis salarium solvitur, non debet fieri per Decuriones uti singulos, ut evitetur confusio: sed collegialiter, tanquam representantes totum corpus, ut probatur ex traditis per Cardin. Zabarel. in Clement. 1. vers. quibus, num. 4. maxime circa fin. sub tit. de magistr. & ibid. Anchar. idem tradit Avendan. in tract. de exequen. mandat. Reg. parisi. cap. 10. num. 9. vers. omnium autem.

Cæterum isti magistri etiam in Grammatica, quamvis per Concilium deputati, tenentur facere professionem fidei, & Episcopus potest illos examinare. Barbof. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 13. num. 44. & seqq. & de potest. Episc. allegat. 61. num. 2. Porro in dubiis regular. in verb. professio fidei, num. 3. Quirub. in summa Bullar. ad constitut. 89. Pij IV. Quirant. in verb. fidei professio. Eman. Roderic. tom. 9. 72. artic. 2. Ubi vigesimam octavam Pij IV. constitutionem desuper editam ad longum refert.

CAPUT XVIII.

Utrum Commissarius generalis ad infideles habeat vocem passivam in electione Provincialis.

SUMMARIUM.

- 1 Onus Commissarii generalis ad infideles, requiritur personalem residentiam.
- 2 Commissary generales ad infideles, habent jurisdictionem ordinariam in Religiosis, in illis partibus degentes.
- 3 Officium Commissarii generalis ad infideles, dicitur

mitti non potest sine autoritate summi Pontificis.

- 4 Electus à summo Pontifice ad aliquod officium, aut ab alio confirmatus, non potest illi renunciare, nisi in manibus ipsius.
- 5 Per acceptationem officij secundi incompatibilis, inducitur tacita renunciatio primi.
- 6 Quae sit differentia inter postulationem, & electionem.

PROponitur difficultas, utrum Religiosus qui à summo Pontifice deputatus fuit Commissarius generalis missionis ad infideles in remotissimis partibus degentes, possit habere vocem passivam in electione Provincialis, & aliorum officialium sui ordinis, post acceptatam per eum dictam commissionem. In qua resolvendum est, dictum Religiosum non esse capacem vocis passivae, in dicta congregatione capituli provincialis, pro obtinendis officiis dicti ordinis: quia certum est, dictam commissionem generalem esse omnino incompatibilem cum exercitio officiorum dictae provinciae, utpote requirentem personalem residentiam: adeo ut in nonnullis religiosorum ordinibus constitutum fuerit, tales Commissarios reverri non posse ante decennium completum: ut notavit Mirand. in manual. pralat. regulat. part. 2. q. 12. art. 3. in 3. conclus. Qui quidem Commissarii generales habent jurisdictionem ordinariam in religiosos in illis partibus degentes: ut per eund. loc. cit. art. 2. in prima conclus.

3 Quod quidem officium certum est dimitti non posse, aut illi renunciari, sine autoritate ejusdem summi Pontificis qui aliud concessit: ut notatur in cap. admonet 4. & cap. quod in dubiis 8. de renunciat. probat text. in l. Legatus 20. ff. de offic. Praesid. & ibi Gloss. & DD. in Clemen. 1. de renunciat. ibi: in cuius manibus cessio erat facienda; Abb. in cap. 2. n. 10. de rescriptis. spoliat. Francisc. Marc. quaest. 626. num. 6. & 629. part. 1.

4 Et hoc non solum procedit, posito quod dictus Commissarius fuerit immediatè deputatus à Sancto Pontifice, verum etiam locum habet, etiam si fuisset electus à R.P. Generali, aut à capitulo; sed tamen per summum Pontificem confirmatus: quia officij renunciatio fieri debet, non in manibus eligentis, sed confirmantis. Bartol. in l. 2. Cod. de defensor. civit. Dec. in l. ius dicentis, num. 47. ff. de iurisdic. om. iud. l. more majorum, num. 26. & ibi Jaf. num. 31. ff. cod. tit. Sura. conf. 85. numero 33.

5 Ergo cum per acceptationem officij incompatibilis, inducatur tacita renunciatio dictae commissionis generalis; non potest dictus R. Pater ad tale officium eligi; cum non sit hic casus electionis, sed postulationis; hoc est, quod non debet eligi, sed à summo Pontifice postulari; cum sit alteri officio alligatus, liberumque non habeat volatum. Postulantes enim non consentiunt in Postulatum, nec illum eligunt; sed petunt gratiosè, ut tollatur vinculum, seu defectus impediens electionem, per eum qui hoc facere potest. Petr. à Biaxio in director. elect. part. 2. cap. 34. num. 3. Et notatur in cap. Et si unanimiter, quod est ultimum; & ibi Gloss. & DD. de postulat. pralat. Ad instar Episcopi, qui alteri Ecclesiae jam est alligatus, qui non potest eligi, licet postulari possit à Papa, ut absolvatur ab onere Episcopatus, d. cap. fin. de postulat. pralat. Mirand. d. tom. 2. quaest. 23. artic. 1. conclus. 5. vers. circa septimum.

7 Non potest igitur dictus Religiosus eligi, sed tantum postulari.

Tom. I. Pars I.

CAPUT XIX.

De requisitis ad probationem Simoniae, nempe tractatu praecedenti, & quod in illius executionem pecunia, vel alia res temporalis data fuerit. Et utrum possit dari alteri pecunia pro expensis factis circa beneficium, vel ad redimendam vexationem.

SUMMARIVM.

- 1 In Crimine Simoniae requiritur exacta & concludens probatio.
- 2 Simonia est difficilis probationis, & probatur ex conjecturis; sed oportet illas conjecturas plene & concludenter probari.
- 3 Ut probetur Simonia, debet constare de duobus, nempe de praecedenti conventionione, & quod pecunia vel res temporalis data fuerit in executionem illius conventionionis.
- 4 In probatione Simoniae non admittuntur testes inimici; nec probationes imperfectae coniunguntur.
- 5 Amplius ut locum habeat in quacunque accusatione criminali, imò etiam de crimine civiliter ageretur.
- 6 Si de Simonia opponeretur per viam exceptionis, sufficerent leviores probationes.
- 7 Pecunia non potest dari pro beneficio, etiam sub praetextu expensarum. An vero dari possit ad redimendam vexationem. Remissive numero 10.
- 8 Pecunia dare potest possessor beneficij ad redimendam injustam vexationem.
- 9 Qui beneficium non possidet, sed illud petit, non potest dare pecuniam, etiam sub praetextu redimendae vexationis.

Cum quidam Presbyter in curia Episcopali Cavallicensi fuisset de Simonia accusatus: Respondi de ea non constare; & idcirco accusatore non probante, reum esse absolvendum, l. qui accusare, Cod. de eden. Et maxime quia in crimine Simoniae, requiritur exacta & concludens probatio. Felin. in cap. super his, num. 17. de accusat. Rot. decis. 418. num. 4. part. 1. recentior. cum Simonia sit difficilis probationis, cap. per tuas, de Simon. Et licet per conjecturas probetur, illae tamen debent esse concludentes, & evidentes. Clar. in 5. Simonia, num. 12. Mascard. de probat. concl. 1310. n. 27. Paris. de rescriptis, lib. 1. q. 8. num. 14. talesque conjecturae debent plenè & concludenter probari. Paris. ibid. num. 15.

In casu proposito, non constabat de requisitis ad probationem Simoniae: quia licet reus dixisset extrajudicialiter, se fratri resignantis centum aureos dedisse, pro expensis per eum in lite factis: inter ceteras rationes defensionis huius rei, haec erat praecipua, quod non erat probata accusatoris intentio; nisi simul doceret, haec pecunias, in vim praecedentis resignationis conventionionis fuisse expeditas. Farinac. conf. crimin. 75. num. 1. 3. 16. 38. 80. & 83. & passim in toto consilio. Ludovil. decis. 238. num. 10. Rot. decis. 166. num. 2. & 9. part. 2. recentior. Mascard. conclus. 1311. num. 4. 5. & 6. Idem Ludovil. decis. 517. num. 30. & 31.

B 3

Accedebat